

การลดความสูญเปล่าในกระบวนการผลิตยางแท่งโดยการประยุกต์ใช้เครื่องมือคุณภาพ Waste Reduction in Block Rubber Process by Quality Tools Application

สมศักดิ์ แก้วพลอย^{1*} และจอมกัณฑ์ศักดิ์ เหมทานนท์¹ ¹สาขาวิชาวิศวกรรมโลจิสติกส์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา E-mail: somsak.ka@skru.ac.th*

Somsak Kaewploy^{1*} and Chomkansak Hemthanon¹ ¹ Program in Logistics Engineering, Faculty of Industrial Technology, Songkhla Rajabhat University E-mail: somsak.ka@skru.ac.th*

บทคัดย่อ

ความสูญเปล่าเป็นปัญหาที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะในกระบวนการผลิต ถ้าหากไม่มีการแก้ปัญหาที่ เป็นระบบหรือแก้ปัญหาที่สาเหตุทำให้ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นซ้ำอีก ส่งผลให้เกิดความสูญเสียในกระบวนการผลิต บทความ วิจัยนี้เป็นการลดความสูญเปล่าในกระบวนการผลิตยางแท่งโดยการประยุกต์ใช้เครื่องมือคุณภาพในการแก้ปัญหา ประกอบด้วย แผนภาพพาเรโต และแผนภาพสาเหตุและผล นอกจากนี้ยังใช้แผนภาพอนุกรมเวลาอีกด้วย ผลการ วิเคราะห์และแก้ปัญหาพบว่าสามารถลดความสูญเปล่าได้ร้อยละ 12.42 ของปัญหายางขี้คู โดยการฝึกอบรมพนักงานใน การเก็บเศษยางเมื่อมีการตกหล่นในระหว่างกระบวนการผลิตและให้ใส่เศษยางลงในสถานีงานเดิม นอกจากนี้การ ออกแบบอุปกรณ์สำหรับดักเศษยาง ซึ่งสามารถลดจำนวนยางขี้คูจากเดิม 3,415 กก.ต่อวัน เป็น 2,991 กก.ต่อวัน ลดลง 424 กก.ต่อวัน ดังนั้นสามารถนำแนวทางการลดความสูญเปล่าไปประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาอื่น ๆได้ **คำหลัก** การลดความสูญเปล่า ยางแท่ง เครื่องมือคุณภาพ

Abstract

Wastage is a critical problem in business. Especially in the production process. If there is no systematic solution or a solution to the cause causing the problem to recur. This results in loss in the production process. This research article aims to reduce wastage in block rubber production process by applying quality tools to solve problems. It consists of a pareto diagram and a cause-and-effect diagram. Time series diagrams are also used. The results of the analysis and solution found that 12.42% of the wastage can be reduced from the rubber ditch problem. By training employees to collect rubber scraps when they fall during the production process and to put rubber scraps in the same work station. In addition, the design of the device for trapping rubber scraps. Which can reduce the amount of rubber dung from the original 3,415 kg/day to 2,991 kg/day, decreasing 424 kg/day. Therefore, waste reduction guidelines can be applied to solve other problems.

Keywords: Waste Reduction, Block Rubber, Quality Tools

การประชุมวิชาการราชมงคลด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการ ครั้งที่ 8 24 – 26 พฤษภาคม 2566 ณ โรงแรม อมารี พัทยา จังหวัดชลบุรี

1. บทนำ

อุตสาหกรรมยางพาราเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มี ความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลก ประเทศจีนมีการนำเข้า ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางพารามากเป็นอันดับหนึ่งของโลก (30 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าการนำเข้าของโลก) ตามด้วย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และ อินเดีย ประเทศไทยมีการส่งออก ยางพาราสูง ซึ่งในปี พ.ศ.2562 ประเทศไทยมีการส่งออก ยางพาราประมาณ 4.81 ล้านตัน จากการที่ประเทศไทย สามารถผลิตน้ำยางดิบได้เป็นจำนวนมากนี้เอง จึงทำให้ ประเทศไทย มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องเกี่ยวกับยางพาราเกิดขึ้น มากมาย เช่น ยางแท่ง ยางแผ่น ยางเครป ถุงมือยาง ถุงยาง อนามัย ยางรถยนต์ เป็นต้น ซึ่งอุตสาหกรรมการผลิตยางแท่ง (Block Rubber) ก็เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมยางพาราที่มี ความสำคัญต่อเศรษฐกิจประเทศไทย โดยในกระบวนการ ผลิตยางแท่งประกอบด้วยหลายขั้นตอน ตั้งแต่การรับซื้อ วัตถุดิบ คัดแยกวัตถุดิบ ล้างทำความสะอาด บด/ตัด บีบ/บด ตัดฝอย อัดรีด อบยาง อัดแท่ง บรรจุสินค้า และคลังสินค้า เป็นต้น ทุกขั้นตอนล้วนมีความสำคัญ ในกระบวนการผลิต ยางแท่ง [1]

ปัจจุบันมีการแข่งขันในอุตสาหกรรมยางแท่งสูงมาก ้ดังนั้นผู้ผลิตยางแท่งต้องทำการพัฒนาและปรับปรุงทั้งในส่วน บุคลากร (Man) เครื่องจักร (Machine) วัตถุดิบ (Material) และวิธีการต่างๆ (Method) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ ผลิตสินค้าให้สูงขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า [2] จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของบริษัทกรณีศึกษาพบว่า ในกระบวนการผลิตยางแท่ง มีกระบวนการนำวัตถุดิบ (ยาง ก้อนถ้วย) เข้าไปในสายการผลิตโดยใช้ระบบสายพาน ผ่าน กระบวนการล้างทำความสะอาด และสับย่อยเป็นชิ้นส่วน เล็ก ๆโดยใช้กลไกการทำงานจากเครื่องจักรกลเกือบทุก ขั้นตอน ซึ่งระหว่างการไหลของวัตถุดิบในกระบวนการผลิต ้จะมีพนักงานคอยตรวจสอบสิ่งสกปรกหรือสิ่งแปลกปลอมที่ ปนมากับยางที่ไหลตามสายพาน ซึ่งในกระบวนการสับย่อย และทำความสะอาดจะมีเศษยางที่กระเด็นตกออกนอก สายการผลิต โดยพนักงานจะปล่อยให้เศษยางไหลไปตามท่อ น้ำทิ้ง หรือบางครั้งใช้น้ำฉีดลงคูระบายน้ำและไปดักเก็บเศษ ยางในคูระบายน้ำของขั้นตอนสุดท้ายซึ่งเรียกว่ายางขี้คู แล้ว นำยางที่ตกลงในคูระบายน้ำนำกลับมาใช้ไหม่ โดยการ นำไปใช้ในกระบวนการผลิตตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการ ผลิต ดังนั้นทำให้เกิดการสูญเปล่าในกระบวนการผลิตยาง แท่งจำนวนมาก บทความวิจัยนี้เป็นการประยุกต์ใช้เครื่องมือ คุณภาพในการลดความสูญเปล่าในกระบวนการผลิตยางแท่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดจำนวนยางขี้คูในกระบวนการผลิต **2. การประยุกต์ใช้เครื่องมือคุณภาพ**

หลักการสำคัญของการควบคุมคุณภาพประกอบด้วย 3 ประการคือ ความมีส่วนร่วมของบุคลากรทั่วทั้งองค์กร อย่าง มีระบบและการตัดสินใจ โดยสามารถจำแนกการประยุกต์ใช้ เครื่องมือคุณภาพออกเป็น 4 กลุ่มคือ [3]

2.1 การวิเคราะห์ความมีเสถียรภาพของข้อมูล

มีจุดประสงค์ เป็นการศึกษาผ่านการแจงนับ (Enumerative Study) เพื่อพิจารณาว่าประชากรได้รับการ ทำเป็นมาตรฐานแล้วหรือไม่ โดยใช้แผนภาพพาเรโต สำหรับ การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีการจำแนกประเภท เช่น ประเภท ต่าง ๆของข้อบกพร่อง คำร้องเรียนจากลูกค้า พัสดุคงคลัง เป้นต้น และกรณีข้อมูลที่ไม่มีการจำแนกประเภท เช่น น้ำหนัก แรงดึง สัดส่วนข้อบกพร่อง เป็นต้น จะวิเคราะห์ด้วย แผนภูมิควบคุม

2.2 การวิเคราะห์ความผันแปรในข้อมูล

ที่ มีจุดประสงค์เป็นการศึกษาผ่านการแจงนับ ประกอบด้วย ใบตรวจสอบ กราฟ และฮีสโตแกรม ส่วน การศึกษาผ่านการวิเคราะห์จะใช้แผนภูมิควบคุมสำหรับการ แยกจากความผันแปรสาเหตุแบบผิดธรรมชาติออกจากความ ผันแปรจากสาเหตุธรรมชาติ

2.3 การวิเคราะห์สาเหตุและผล

เป็นการศึกษาที่มีจุดประสงค์ศึกษาแบบวิเคราะห์ และ ควรศึกษาผ่านสถิติเชิงอนุมาน ด้วยหลักการการทำให้ง่าย ซึ่ง ประกอบด้วยแผนภาพก้างปลา สำหรับการกำหนดสมมติฐาน ของสาเหตุและการพิสูจน์สาเหตุและผล โดยอาศัยแผนภาพ การกระจาย ฮีสโตแกรม และกราฟ

2.4 การทำให้เป็นมาตรฐาน

จะเป็นการใช้แผนภูมิควบคุมกระบวนการ (อาจเรียกว่า แผนภูมิ SPC) ในการตรวจจับความผิดปกติของข้อมูล โดย การเฝ้าพินิจกระบวนการอย่างต่อเนื่องโดยพนักงานหน้างาน

ในการใช้เครื่ องมือคุณภาพให้มีประสิทธิผลยัง ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญอีก 3 ประการคือ 1) แนวคิดคุณภาพ โดยจะต้องดำเนินการภายใต้ความสัมพันธ์ ระหว่างปัญหาและสาเหตุอย่างถูกต้อง ด้วยความเข้าใจว่า อะไรคือผลิตภัณฑ์ ใครคือลูกค้าภายในและลูกค้าภายในมี ความคาดหวังในผลิตภัณฑ์ประการใด 2) หลักการ 3 จริง จะ เป็นไปอย่างถูกต้องเมื่อผู้วิเคราะห์ตีความหมายควบคู่ไปกับ การสำรวจในสถานที่เกิดเหตุจริง (Genba) ภายใต้สภาวะ แวดล้อมจริง (Genjitsu) โดยอาศัยของจริง (Genbutsu) และ 3) วีคิดเชิงสถิติ การตีความหมายทางกายภาพโดยผ่าน กลวิธีทางสถิติมีความจำเป็นต้องดำเนินการภายใต้การ วิเคราะห์ความผันแปรที่เกิดขึ้น

3. วิธีการดำเนินงาน

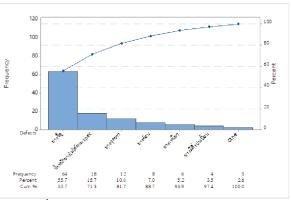
3.1 กระบวนการผลิตยางแท่ง

ในกระบวนการผลิตยางแท่ง (Block Rubber) [2] ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) หลังจากรับยางก้อนถ้วย (Cup Rump) เข้ามาแล้ว จะทำการแผ่ไว้บนลานเพื่อสุ่ม ตรวจหาปริมาณเนื้อยางแห้ง (Dry Rubber Content; DRC) และสิ่งเจือปน 2) ยางก้อนถ้วยที่เกาะตัวกันเป็นก้อนใหญ่จะ ถูกตัดให้เล็กลงเพื่อง่ายต่อการขจัดสิ่งเจือปนและตรวจหาค่า DRC 3) หลังกำจัดสิ่งเจือปนแล้ว ยางก้อนถ้วยจะถูกนำไป จัดเก็บไว้ในบ่อซึ่งแบ่งตามเกรดของยาง เพื่อให้เกิดการทำ ปฏิกิริยา 4) หลังจากครบกำหนดเวลาแล้ว นำยางก้อนถ้วย เข้าสู่กระบวนการผลิต โดยเริ่มจากการตัด ล้าง และกรองเอา สิ่งเจือปนออก 5) สิ่งเจือปนที่ไม่สามารถคัดออกมาได้โดย เครื่องจักรจะถูกคัดกรองอีกรอบโดยแรงงาน 6) ยางก้อนถ้วย ที่ผ่านกรรมวิธีการดัดแปรขั้นต้นแล้วจะถูกลำเลียงมาลงในถัง ที่มีระดับน้ำวนสิ่งเจือปน เช่น กิ่งไม้ เยื่อไม้ และเศษไม้จะ ลอยตัวขึ้นมาบนพื้นผิวน้ำ วัตถุปลอมปนประเภทกรวดทราย โลหะจะจมลงสู่พื้นถัง และจะถูกแยกออกทีหนึ่ง 7) หลังจาก ที่ผ่านกรรมวิธีการลดขนาด ยางชิ้นเล็กจะถูกย่อยเป็นขุยๆ และมีลักษณะเบาบาง 8) ยางที่เป็นขุย ๆจะถูกนำไปวางไว้ใน กระบะที่มีล้อเลื่อนและจะผ่านการอบที่ระดับอุณหภูมิ 120 องศาเซสเซียส เป็นเวลา 7-8 นาที 9) ยางที่ผ่านการอบแล้ว จะผ่านการอัดเป็นแท่งและบรรจุในถุง PE 10) ยางแท่งแต่ละ ชิ้นจะผ่านเครื่องตรวจจับโลหะ ซึ่งหากมีโลหะเจือปนไปกับ

ยางแท่ง อาจนำไปสู่ความเสียหายแก่เครื่องจักรของผู้ใช้ยาง ได้ 11) ยางแท่งแต่ละชิ้นจะถูกตรวจสอบและเก็บตัวอย่าง เพื่อนำไปทดลองด้าน จุดขาว และสิ่งเจือปน คุณสมบัติทาง กายภาพ 12) ยางแท่งจะถูกบรรจุตามบรรจุภัณฑ์ที่ลูกค้า ต้องการ และ 13) ยางแท่งจะผ่านการตรวจสอบทางด้าน คุณสมบัติเชิงกายภาพ

3.2 การระบุปัญหา

สำหรับการเลือกปัญหาในกระบวนการผลิตยางแท่ง (Block Rubber) จำเป็นที่ต้องเลือกปัญหาที่มีความสำคัญ มากมาทำการแก้ไขหรือปรับปรุงก่อน โดยการแยกแยะความ ้ผันแปรในข้อมูลของกระบวนการผลิตยางแท่ง เพื่อวิเคราะห์ ความเสถียรภาพของกระบวนการผลิตยางแท่ง จากข้อมล การประเมินปัญหาในกระบวนการผลิตยางแท่ง โดยพิจารณา จากเกณฑ์การประเมินปัญหาประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ้อย่างคือ 1) ความรุนแรงของปัญหา (Severity) 2) ความถึ่ ของปัญหา (Occurrence or Frequency) และ 3) ความ เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา (Detection) และโดยที่ ้องค์ประกอบทั้งสามประการนี้ขึ้นต่อกัน โดยอาศัยกฎการนับ ทางสถิติ จึงประเมินด้วยการคูณกัน ซึ่งกำหนดเป็นตัวเลข แสดงลำดับความสำคัญก่อนหลังของปัญหา (Risk Priority Number; RPN) [4] พบว่ามีอาการของปัญหาที่เกิดขึ้น จำนวน 8 อาการด้วยกัน ประกอบด้วยยางขี้คู น้ำหนักยาง ไม่ได้ตามข้อกำหนด (Specification) ยางมีจุดขาว ยางร้อน ยางเหนียว ยางมีสิ่งเจือปน ผลทดสอบยางไม่ผ่านมาตรจาน และยางโลหะ สามารถวิเคราะห์ด้วยแผนภาพพาเรโต ดัง แสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 อาการปัญหาในกระบวนการผลิตยางแท่ง

เมื่อพิจารณาจากแผนภาพพาเรโตของอาการปัญหา และอาศัยหลักการพาเรโตที่ว่าของที่มีความสำคัญมากจะมี ปริมาณเพียงเล็กน้อย (ประมาณ 20%) และของที่มี ความสำคัญเพียงเล็กน้อยมีปริมาณมาก (ประมาณ 80%) (Vital Few and Trivial Many) [5] จากรูปที่ 1 พบว่าอาการ ที่มีความสำคัญมากและควรค่าที่จะศึกษานั้นก็คือ ยางขี้คู และน้ำหนักยางไม่ได้ตามข้อกำหนด โดยมีความเชื่อว่าถ้ายัง ทำการผลิตต่อไปภายใต้กระบวนการผลิตแบบเดิม จะพบ อาการของปัญหาเนื่องจากยางขี้คูและน้ำหนักยางไม่ได้ตาม ข้อกำหนดเกิดขึ้นจำนวนมากเสมอ โดยบทความวิจัยนี้ได้ทำ การเลือกปัญหายางขี้คูมาทำการแก้ปัญหา

ยางขี้คูโดยทั่วไปมักเกิดจากขั้นตอนของการสับย่อย บ่อ ล้าง บด ตัด บีบ ตัดฝอย และอัดรีด ทำให้เศษยางมีการตก หล่นระหว่างกระบวนการ และไหลลงไปตามคูระบายน้ำ หรือบางครั้งเมื่อมีเศษยางตกหล่นจากสายพานการผลิต โดย พนักงานจะใช้น้ำฉีดเพื่อให้เศษยางตกลงไปในคูระบายน้ำ และให้เศษยางไหลไปกองรวมกัน ดังแสดงในรูปที่ 2 และรูป ที่ 3

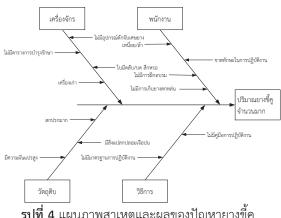
รูปที่ 2 ยางขี้คูตกหล่นด้านล่างสายการผลิต

ร**ูปที่ 3** ยางขี้คูที่ตกหล่นระหว่างกระบวนการผลิต

3.3 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาปริมาณยางขี้คู จำนวนมากในกระบวนการสับย่อย บด ตัด บีบและตัดฝอย ได้ทำการระดมสมอง (Brainstorming) ในการหาสาเหตุและ ผล (Cause and Effect) ผ่านแผนภาพก้างปลา (Fish Bone Diagram) โดยพิจารณาสาเหตุหลัก 4 M ประกอบด้วย พนักงาน (Man) เครื่องมือ/อุปกรณ์ (Machine) วัตถุดิบ (Raw Material) และวิธีการ (Method) ดังแสดงในรูปที่ 4

รูปที่ 4 แผนภาพสาเหตุและผลของปัญหายางขี้คู

จากการระดมสมองและเสนอความคิดเห็นของ พนักงาน พบว่าสาเหตุหลักที่ทำให้มีจำนวนยางขี้คูจำนวน มากในระหว่างกระบวนการผลิต เนื่องจากเมื่อเศษยางมีการ ตกหล่นลงด้านล่างสายพานพนักงานไม่ได้มีการเก็บเศษยาง และใส่ลงไปในสายการผลิตเดิม และไม่มีอุปกรณ์ในการดัก จับเศษยางก่อนที่จะไหลลงตามคูระบายน้ำ ดังนั้นจึงได้ทำ การอบรมให้พนักงานเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่โดยการนำ เศษยางที่ตกหล่นในระหว่างกระบวนการผลิตใส่ลงใน กระบวนการผลิตนั้น ๆ และออกแบบอุปกรณ์ในการดักจับ เศษยางก่อนที่จะไหลลงในคูระบายน้ำ ซึ่งทำให้เกิดความ สูญเสียของยางขี้คูลดลงตามลำดับ

4. ผลการดำเนินงาน

4.1 การออกแบบอุปกรณ์สำหรับดักเศษยาง

ในการแก้ไขปัญหาของปริมาณยางขี้คูมีจำนวนมากใน กระบวนการสับย่อย ล้าง บด ตัด บีบ และตัดฝอย ได้ทำการ แก้ปัญหาดังกล่าว โดยการอบรมพนักงานให้ทำการเก็บเศษ ้ยางที่ตกหล่นระหว่างกระบวนการแล้วใส่ลงไปบนสายพานที่

การประชุมวิชาการราชมงคลด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการ ครั้งที่ 8 24 – 26 พฤษภาคม 2566 ณ โรงแรม อมารี พัทยา จังหวัดชลบุรี

กระบวนการผลิตนั้น ๆและออกแบบอุปกรณ์ในการดักจับ เศษยางก่อนที่จะไหลลงไปในคูระบายน้ำ ดังแสดงในรูปที่ 5 และรูปที่ 6 เพื่อลดการสูญเสียในกระบวนการผลิตต่อไป

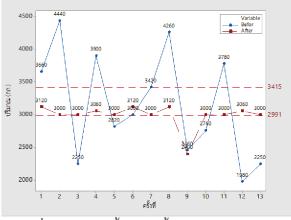
รูปที่ 5 พนักงานคัดเลือกเศษยาง

รูปที่ 6 การใช้อุปกรณ์ดักจับเศษยาง

4.2 การลดความสูญเปล่า (Waste Reduction)

ในกระบวนการผลิตยางอัดแท่ง ได้ทำการผลิตโดยใช้ ยางก้อนถ้วย (วัตถุดิบหลัก) จำนวน 60 ตันต่อวัน โดยทำการ สุ่มเก็บข้อมูลก่อนปรับปรุงจำนวน 13 วัน พบว่ามียางตก หล่นระหว่างกระบวนการผลิต เป็นยางขี้คูจำนวนเฉลี่ย 3,415 กิโลกรัมต่อวัน เมื่อทำการปรับปรุงแก้ไขปัญหาของ การเกิดปริมาณยางขี้คูจำนวนมาก ทำให้มีจำนวนยางขี้คู เฉลี่ย 2,991 กิโลกรัมต่อวัน ดังแสดงในรูปที่ 7

รูปที่ 7 จำนวนยางขี้คูแต่ละครั้ง (ก่อน-หลังปรับปรุง)

ในการคิดค่าจ้างพนักงาน 1 คน ๆ ละ 313 บาทต่อวัน (ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของจังหวัดปัตตานี) ในกระบวนการสับ ย่อย ล้าง บด ตัด บีบ และตัดฝอย มีจำนวนพนักงานทั้งหมด 6 คน คิดเป็นค่าจ้าง 39.125 บาทต่อชั่วโมงต่อคน หรือคิด เป็น 0.65 บาทต่อนาที โดยใช้ยางก้อนถ้วยจำนวน 60 ตัน ใน การผลิตแต่ละวัน ซึ่งทำการผลิต 26 วันต่อเดือน หรือ 312 วันต่อปี สามารถทำการเปรียบเทียบผลของการแก้ปัญหาใน กระบวนการผลิตก่อน-หลังปรับปรุง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบก่อน-หลัง ปรับปรุง

รายการ	ก่อน	หลัง	ଗଉର୍ଏ
ยางขี้คู (กก./วัน)	3,415	2,991	424
ยางขี้คู (กก./ปี)	1,065,480	93,3193	132,287
ผลิตซ้ำ (นาที/วัน)	27.32	23.93	3.39
ค่าแรงงาน (บาท/ปี)	33,246.72	29,109.6	4,137.12

ตารางที่ 1 พบว่าจำนวนยางขี้คูลดลงเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าก่อนการปรับปรุงมีจำนวนยางขี้คูเฉลี่ย 3,415 กก.ต่อวัน เมื่อทำการปรับปรุงทำให้จำนวนยางขี้คูลดลงเฉลี่ย 2,991 กก.ต่อวัน ลดลงเฉลี่ย 424 กก.ต่อวัน ดังนั้นทำให้ สามารถลดความสูญเปล่าร้อยละ 12.42 หรือ [(3,415-2,991)/3,415] × 100 = 12.42%

5. สรุป

บทความวิจัยนี้เป็นการประยุกต์ใช้เครื่องมือคุณภาพ (Quality Tools) ในการลดความสูญเปล่าในกระบวนการ ผลิตยางแท่ง (Block Rubber) ผู้วิจัยทำการประเมินปัญหา โดยกำหนดเป็นตัวเลข 1-4 คะแนน ซึ่งพิจารณาจากความ รุนแรง (Severity; S) ความถี่ (Frequency: F) และความ เหมาะสมในการแก้ปัญหา (Detection; D) และกำหนดเป็น ตัวเลขแสดงความสำคัญก่อนหลังของปัญหา (Risk Priority Number; RPN) เพื่อวิเคราะห์ความเสถียรภาพของ กระบวนการ (Process Stability) ด้วยแผนภาพพาเรโต (Pareto Diagram) พบว่าอาการที่มีความสำคัญมากควรค่า แก่การแก้ปัญหาคือยางขี้คูและน้ำหนักยางไม่ได้มาตรฐาน ตามข้อกำหนด (Specification) ซึ่งบทความวิจัยนี้ทำการ เลือกปัญหายางขี้คูมาทำการแก้ปัญหาต่อไป

เมื่อทำการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวด้วยแผนภาพสาเหตุ และผล (Cause and Effect Diagram) พบว่าสาเหตุสำคัญ มาจากเมื่อเศษยางตกหล่นลงด้านล่างสายการผลิตพนังงาน ไม่ได้มีการเก็บเศษยางและไม่มีอุปกรณ์ในการดักจับเศษยาง เมื่อทำการแก้ ปัญหาโดยการจัดอบรมพนักงานใน สายการผลิตให้เก็บเศษยางเมื่อมีการตกหล่นในระหว่าง กระบวนการผลิตและใส่เศษยางในสถานีงานเดิม นอกจากนี้ ทำการออกแบบอุปกรณ์สำหรับการดักยาง โดยสามารถลด จำนวนยางขี้คูจากเดิมจำนวนยางขี้คูเฉลี่ย 3,415 กก.ต่อวัน เมื่อทำการปรับปรุงเหลือจำนวนยางขี้คูเฉลี่ย 2,991 กก.ต่อ วัน ลดลง 424 กก.ต่อวัน ดังนั้นสามารถลดความสูญเปล่าได้ ร้อยละ 12.42

6. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 23 ปัตตานี กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน ที่ให้ความ อนุเคราะห์ในการเข้าร่วมโครงการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน SMEs 4.0 และบริษัทกรณีศึกษา

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] นิภาส ลีนะธรรม และคณะ, "การพัฒนาประสิทธิภาพใน กระบวนการผลิตยางแท่ง STR 20 โดยใช้การออกแบบ การทดลอง", วารสารวิศวกรรมสาร มหาวิทยาลัย นเรศวร, 16(1): (2564), หน้า 119-139.
- [2] กิติศักดิ์ พลอยพานิชเจริญ, "หลักการควบคุมคุณภาพ", พิมพ์ครั้งที่ 5, สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), กรุงเทพฯ, (2555), หน้า 21-40.
- [3] สมศักดิ์ แก้วพลอย, "การควบคุมคุณภาพ", มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา, (2559), หน้า 67-108.
- [4] กิติศักดิ์ พลอยพานิชเจริญ, "การแก้ปัญหาธุรกิจด้วยวิธี ทางสถิติ". สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), กรุงเทพฯ, 2550, หน้า 137-144.
- [5] Montgomery, DC., "Introduction to Statistical Quality Control". John Wiley and Sons, 2009.